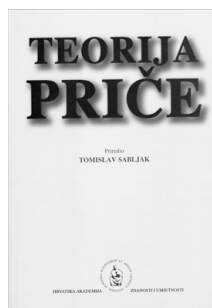

Teorija priče, Panorama ideja o umijeću pričanja 1842.-2005., prir. Tomislav Sabljak, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 2007., 547 str.

Tomislav Sabljak je sa suradnicom Anom Batinić priredio izbor teorijskih i esejističkih tekstova uglavnom o pisanim kratkim pripovjednim oblicima domaćih i stranih autora u više od sto šezdeset godina. Na ideju o ovom zborniku Tomislav Sabljak je došao radeći na nekoliko izbora priča iz hrvatske književnosti i istražujući hrvatsku pripovjednu baštinu. Zbornik se sastoji od gotovo stotinu priloga poredanih prema kronologiji njihova tiskanja, dakle, od 1842. godine i teksta Edgara Allana Poea do 2005. godine i teksta mađarske naratologinje Beáte Thomke. Svoje su mjesto u ovom izboru pronašli mnogi domaći (August Šenoa, Eugen Kumičić, Ksaver Šandor Gjalski, Antun Gustav Matoš, Janko Polić Kamov, Ivo Andrić, Ivan Goran Kovačić, Slavko Kolar, Miroslav Krleža, Slobodan Novak, Ranko Marinković i dr.) i inozemni (James Joyce, Franz Kafka, Jorge Luis Borges, Italo Calvino, Gabriel García Márquez i dr.) kanonski pripovjedači. Isto su tako uvršteni prilozima relevantnih domaćih (Ivan Slamnig, Krešimir Nemeć, Milivoj Solar, Gajo Peleš, Branimir Donat, Miroslav Šicel, Krešimir Bagić, Vladimir Biti, Aleksandar Flaker i dr.) i inozemnih (Brander Matthews, Boris M. Ejhenbaum, Boris V. Tomaševski, Viktor B. Šklovski, Tzvetan Todorov, Mary Louise Pratt i dr.) teoretičara književnosti i književnih kritičara, kao i nepoznatih (anonimnih) ili manje poznatih domaćih i inozemnih autora. Mnogi tekstovi nisu uključeni u ovaj izbor u cijelosti nego djelomice, prema uredničkoj procjeni.

Iako bismo prema naslovu knjige mogli očekivati da prilozima sadrže rasprave o priči u širem smislu (usmene i pisane, upisane u raznovrsne medije i dr. ili kako to Milivoj Solar u tekstu "Diferencijacija vrste i terminološka pitanja", koji je uvršten u ovaj izbor, tumači – termin *priča* označuje određenu strukturu shvaćenu neovisno o njenoj funkciji jer je njeno jedino bitno određenje relativna zatvorenost pripovijedanja između početka i kraja, iako se taj termin ponekad rabi i kao sinonim za neke druge termine), ovaj se izbor tekstova uglavnom ograničava na književnu tvorevinu koja je u književnoj teoriji, pod utjecajem različitih pristupa, jezičnih i terminoloških tradicija, nazivana novela, pripovijetka, pripovijest, crtica, kratka priča i dr. No, priređivač je svjestan postojeće terminološke zbrke i stoga odabire termin *priča*, iako je on uglavnom ili preširok ili pak najmanje precizan za sadržaj priloga koje uvršćuje u svoj izbor. Ipak ovaj izbor u jednome svesku okuplja lepezu ideja i raznovrsnih pristupa *priči* te posredno i romanu kao bitnoj odrednici definiranja kratke(ih) prozne(ih) narativne(ih) vrste(a), odnosno *priče*. Ono za čime hrvatska folkloristika može žaliti (što i nije bio konačan cilj priređivača ove knjige) jest što ovaj izbor gotovo da i ne sadrži danas nezaobilazne tekstove o usmenoj pripovjedačkoj tradiciji, kao i o oblicima pričanja u svakodnevici, tim više što se i sam priređivač osvrće na važnost usmene tradicije u onome što naziva *pričom* te život i opstojnost *priče* u svakodnevici, odnosno supostojanju i premreženosti dviju tradicija, one usmene i one pisane.

Knjiga je opremljena bilješkama o autorima priloga, odabranom literaturom, sažetkom na engleskom jeziku i kazalom imena.

Jelena MARKOVIĆ